

Hunger efter det verkliga

»Man får inte leva om sitt liv. Det är det som är själva grejen«

På en handskriven lapp skriver Paul ”Jag har levat” i en av höstens mest uppmärksammade och hyllade dramaserier, *Torka aldrig tårar utan handskar*. Orden är en sista hälsning till vännerna när Paul är på väg till sjukhuset. Kort därefter dör han i aids. Det är 1980-tal.

Dramaserien med manus av Jonas Gardell och boktrilogin (där den första boken kom i år) med samma namn och av samme författare har många innehållsliga bottnar. En av dem handlar just om att få vara den person man är och en djup längtan efter kärlek. Historien om Rasmus, Benjamin, Paul och de andra som framförallt vill gemenskap och kärlek kastar nytt ljus över tidigare beskrivningar med svarta fetstilsrubriker om ”farsoten” och ”bögpesten”. I kristna kretsar var det inte ovanligt att sjukdomen tolkades i apokalyptiska termer och sågs som Guds straff.

Dramaseriens genomslagskraft i höst handlar på ett plan om att möta en tidsperiod ur ett nytt perspektiv där personerna som drabbades av sjukdomen och andras hat och rädsla hamnar i centrum. På ett annat plan sätter den strålkastarljuset på en längtan efter det verkliga som inte är ny, men som jag tror särskilt präglar vår samtid och tidsanda. Biosuccén med dokumentärfilmen om Olof Palme är i sammanhanget ett jämförbart uttryck. Här möter vi en politiker med ett politiskt tilltal som ingen politiker i Sverige idag kommer i närheten av, varken på höger- eller vänsterkanten. Klippen från 1960-talet och det tidiga 1970-talet förmedlar en politisk vilja att göra skillnad. Genomslagskraften just nu, att filmen ligger så rätt i tiden, tror jag handlar om längtan efter äkthet och verklighet i politiken: de gemensamma visionerna och idéerna som bär i skuggan av en (ekonomiskt) turbulent tid.

Från min egen horisont som delaktig i arbetet med en ny kyrkohandbok har jag i höst rest runt. Jag har träffat många människor från församlingar som finns med i den omfattande försöksverksamhet för att pröva kyrkohandboksförslaget, som startar första söndagen i advent i år och som pågår under ett kyrkoår. Återkommande har jag i dessa sammanhang anat en förskjutning från 1990-talets och det tidiga 00-talets ideal som betonade gudstjänsten som församlingens projekt, till en strävan efter

gudstjänsten som uttryck för det gemensamma. Om en kyrkohandbok en tid sågs som otidsenlig, möter idag en uppfattning om kyrkohandboken som uttryck för det som håller samman i Svenska kyrkan. Också här ser jag en strävan efter äkthet och verklighet som inte längre primärt uttrycks med egenformulerade böner och musik. Det finns även på gudstjänstens och det andliga livets område ett sökande efter det autentiska.

Kanske uttrycker allt detta en sympatisk vilja, men den kan också vara problematisk. För här anas att livet som det faktiskt ser ut inte är genuint, verkligt och autentiskt. Att gudstjänsten och andlighet, utan uttrycken för det vi ser som genuint, annars egentligen inte är på riktigt. Att vilja det autentiska är ett samhällsideal som är kraftfullt kommersialiserat. Äkthet är ett av de vanligaste reklamuttrycken. Det ett ideal som är osedvanligt effektivt och omfattar allt från att rata halvfabrikat till att få oss att ändra livsstil för att sträva efter ”närvaro” och ”mindfulness”. Som om det var möjligt att inte vara närvarande eller levande i sitt eget liv. Som om ett visst sorts liv inte riktigt kännetecknas av verklig närvaro. Vad nu det är.

I en krönika 19 oktober 2012 i radions P1 (”På spaning efter den verklighet som flytt”) talade kulturjournalisten Isabelle Ståhl om vår tids hunger efter verklighet. Hon tolkade det som en reaktion mot det som visat sig vara utbytbar. I denna hunger såg hon särskilt ett behov av gemensamma, hållbara texter som förmedlar en känsla av sanning i kontrast till det kommersiella och flyktiga.

I en av slutscenerna i *Torka aldrig tårar utan handskar* säger Paul ”Man får inte leva om sitt liv. Det är det som är själva grejen”. Frågan är om det betyder att vi för att ”ta vara på” detta liv än mer höjer tempot för att hitta det genuina eller om vi slår av på takten, nöjda med livet som vi delar med varandra och som håller oss samman.

BOEL HÖSSJER
SUNDMAN

